

Rimdžiūnai šventė Žolinė

Gervėčiuose Žolinė tradiciškai būdavo švenčiama Giriose, ten esančioje Šventosios šeimos koplyčioje, tačiau amžinatvėn iškelia-
vus pagrindinei šios šventės rengė-
jai Jadvygai Kasevičienei šią šven-
tę organizuoti imasi Rimdžiūnai.
Šiomet tokia šventė čia ir buvo su-
rengta. Gervėčių krašto gyventojai
nuo amžių švenčia Dievo motinos
Mergelės Marijos Dangun žengimo
šventę – Žolinę. Šiomet Rimdžiūnų
kultūros ir laisvalaikio centro ini-
ciatyva šios šventės metu susijungė
bažnytinė – dvasinė ir tautinė –
liaudiškoji tradicija. Anksčiau Gi-
riose susirinkdavę aplinkinių kai-
mų gyventojai eidavo procesijoje
nuo kryžiaus prie kryžiaus per kai-
mą. Vaikai skaitė Mergelėi Marijai
skirtus eilėraščius, eisenos dalyviai
drauge meldėsi, ir dėkojo Dievo
Motinai už surinktą derlių. Mote-
rys ta proga nešasi šventintą lauko
gėlių puokštes, prie kurių dera ir
vaisiai bei daržovės – obuoliai,
morkos, burokai, javų varpos. Šie-
met Gervėčių švenčiausiosios Tre-
jybės bažnyčios klebonas Leonas
Nestiukas surinko tikinčiuosius
ankstyvosioms mišioms iš aplinki-
nių kaimų Dievo Motinos Dangun

žengimo proga, po kurių Rimdžiū-
nų kultūros ir laisvalaikio praleidi-
mo centras, išdabintas naujojo der-
liaus obuoliais, daržovėmis, javų
puokštėmis pakvietė į šią šventę
skirtą vakaronę. Šiltoje jaukioje at-
mosferoje prie aromatingos arbatos
puodelio su saldumynų užkand-
žiais visi susirinkusieji dalijosi pi-
siminimais apie šventes. „Žilvičio“
dalyvės, vieno seniausių rajone
folkloro kolektyvų, garsių ne tik
Baltarusijoje, bet ir Lietuvoje, atli-
ko dainas „Mes čia gimėme“ ir
„Koks puikus Gervėčių kraštas“.
Dalyvių laukė mįslės apie gamtą ir
jos dovanas. Po to visi drauge pra-
dėję „Jurgeliu meistreliu“ šoko lie-
tuviškus ratelius.

Tradiciškai šią dieną mergaitės
pynė vainikus, iš devynių skirtingų
žolynų. Išdžiovintas žoles
anksčiau laikydavo troboje už
šventųjų paveikslų. Tikėta, kad jie
saugo trobą ir jos gyventojus nuo
gaisrų, ligų ir visokio blogio.
Visos konkurso dalyvės – Vilija
Kimsaitė, Lina Šturo, Karolina
Voiško, Zlata Zacharevska, Liza
Vinckus ir Milena Šturo pasipuo-
šė neprastais vainikais, kurių nuo
galvų nenusiėmė iki pat vakaronės

pabaigos. Šventės muzikiniu ak-
centu tapo tarptautinių konkursų
laureato, Baltarusijos Respublikos
filharmonijos solisto Aleksandro
Muzikantovo ir akompaniatorės
Rimdžiūnų kultūros ir laisvalaikio
centro cimbolininkės Veronikos
Kascečkos pasirodymas. Šventė
baigėsi bendru Aleksandro Muzi-
kantovo ir Andrejaus Michnevi-
čiaus vargonų muzikos koncertu.

Rimdžiūnų kultūros ir laisva-
laikio centro meno vadovė Natali-
ja Beliačic sakė: „Aš norėjau šia
švente supažindinti vaikus su tur-
tingomis praeities tradicijomis ir
papročiais, kuriuos garbaus am-
žiaus moterys dar prisimena, kaip
buvo švenčiama Gervėčių krašte.
Manau, kad vaikus nuo mažų
dienų reikia mokyti savo tautos
kultūros, tik tada vaikai supras
gėrio prasmę ir anksčiau ar vėliau
susimąstys apie tai, kokia jų
gyvenimo prasmė. O šventės, kaip
organizuojant pirmą kartą, nusi-
sekė. Aš labai džiaugiasi ir di-
džiavausi mūsų skyriaus darbuo-
tojais ir vietos žmonėmis, kurie
atėjo į vakaronę. Viliuosi, kad Žo-
linės šventė pas mus, Rimdžiū-
nuose, taps tradicine.“

Parengta pagal
Alenos Ganulič tekstą.

Mergaitės pasipuošusios pačių nusipintais Žolinės vainikais.
Natalijos Beliačic nuotr.

Smagu visiems drauge švęsti.
Natalijos Beliačic nuotr.

Mokytojų vasara

Rimdžiūnų lietuviškoji mokykla brangi mums visiems, –

sakė užkalbinta Rimdžiūnų lie-
tuvų mokyklos mokytoja Liuda
Bublevičiūtė-Dymčenko, kai ją ap-
lankėme Rimdžiūnuose jos gra-
žiuose namuose rugpjūčio 26-tąją
dieną. Ji mielai sutiko pasidalyti sa-
vo mintimis apie artėjančius moks-
lo metus su mėnraščio skaitytojais.

Marija Šaknienė: Miela mo-
kytoja, kokios nuotaikos laukiate
naujųjų mokslo metų pradžios, ar
pailsėjote per vasaros atostogas?

Liuda Dymčenko: Esu fizikos
mokytoja, žinoma, kad laukiu. Juk
kiekvieni mokslo metai, jų pra-
džia, tai naujas susitikimas su mo-
kiniais, darbas su jais. Tai juk ma-
no profesija ir gyvenimo dalis, be
kurių išvis neįsivaizduoju savo
gyvenimo. Ar pailsėjau per šias
atostogas? Ir taip, ir ne. Su dideliu
nerimu širdyje laukiu naujųjų
mokslo metų pradžios, kaip ir kiti
mūsų mokyklos mokytojai. Daug
kas keičiasi lietuviškojoje mokyk-
loje ir toli gražu ne į gerąją pusę,
o ši mokykla – tai vietos lietuvių
gyvenimo centras, šerdis, kuri la-
bai brangi kiekvienam Gervėčių
krašto lietuviui.

M. Š. Jūs – šio krašto dukra?

L. D. Taip, mano gimtinė –
Rimdžiūnai. Čia gimiau ir augau,
sėmiausi lietuviškos dvasios. Vė-
liau studijavau Vilniaus pedagogi-
niame universitete, įgijau ma-
tematikos mokytojos specialybę,

grįžau tėviškėn dirbti. Iš pradžių
mokiau pradinukus ir svajojau,
kad pradinė mokykla, kurioje tuo
metu dirbau, išaugs į progimnaziją,
vėliau – į gimnaziją. Rimdžiū-
nuose gimė ir visą gyvenimą pra-
gyveno mano tėveliai, seneliai. Jie
mus mokė gimtosios lietuvių kal-
bos, įkvėpė ją saugoti, perduoti
savo vaikams, kaip patį bran-
giausią turtą. Taip ir išmokau ją
gerbti ir saugoti, išmokiau to ir
savo vaikus. Vyras ukrainietis taip
pat jos pramoko ir mane palaikė.
Abu mudviejų sūnūs baigė aukš-
tąsias mokyklas Lietuvoje, nors
tai ir nebuvo lengva.

M. Š. Kas Jums įkvėpia lietu-
viškos dvasios. Kas ją stiprina?

L. M. Mano gimtasis kaimas,
aplinka, mano krikštaitėvis Tadas
Vaičiulis – tikras patriotas, pavyz-
dys, kuriuo visada norėjosi sekti.
Jis tiesiog kryžiaus kelią nuėjo at-
statinėdamas lietuviškąją pavardės
formą, kuri lenkmečiu buvo iš-
kraipyta. Ir pasiekė savo: jo pase-
jau buvo įrašyta tikrieji vardas ir
pavardė: Tadas Vaičiulis. Prisi-
menu, „Lietuvių godose“ apie tai
plačiai rašėte. Jo žmona Jadvyga
Vaičiulienė taip pat buvo tikra
patriotė, ištikima „Lietuvių godų“
skaitytoja, kurios kruopščiai surin-
ktas ir sudėtas mėnraščio siuvin-
ys po mirties buvo perduotas
„Gervėčių“ klubui. Augau lietu-

viškoje aplinkoje, iš kurios ir sė-
miausi dvasios stiprybės.

M. Š. Priminkite savo darbo
kelį mokykloje.

L. D. Pradinių klasių mokytoja
dirbau nuo 1994 m. iki 1996 m.
Kai atidarė lietuvišką mokyklą,
mane paskyrė direktorės pavaduo-
toja, vėliau – direktore.

M. Š. Tai buvo puikūs metai.
Kas labiausiai įsiminė iš to laiko?

L. D. Kūrimosi metai buvo ne-
paprastai sunkūs, bet šviesūs savo
dvasia. Nepamiršau 1997-ųjų me-
tų ekskursijos į Lietuvos Utenos
rajono Leliūnų vidurinę mokyklą.
Mokiniais tai buvo tikras lietu-
viškumo stebuklas. Šeiminių
rūpesčiu buvo surengta ekskursija
po Anykščių literatūrinės vietos,
išvyka į Kryžių kalną, Troškūnų
vienuolyną. Su Leliūnais užsi-
mezgė nuoširdi draugystė, kuri tę-
sėsi daugelį metų. Šildė ir skatino
dirbti viltis ir tikėjimas, kad mo-
kykla tik plėsis ir stiprės.

M. Š. Ar šių vasaros atostogų
metu teko kur nors išvykti, pake-
liauti, atsikvėpti nuo rūpesčių?

L. D. Oi ne. Ši vasara buvo be
galo sunki, nerami. Pasklido kal-
bos, kad mokykla gali būti iš viso
uždaryta ir tai be galo slėgė, ne-
leido atsipalaiduoti, nes lietuviš-
koji mokykla tai visų mūsų ce-
ntras, kultūros židinytis. Be jos
lietuviškos išlikimas tiesiog neįsi-

vaizduojamas. Tai būtų tiesiog
katastrofa visiems Gervėčių krašto
lietuviams.

M. Š. O kaip mokiniai, ar atsi-
rado norinčių šiuos mokslo metus
pradėti lietuviškojoje mokykloje?

L. D. O taip, šiais mokslo me-
tais turime šešis pirmokus. Tiek
pat ir abiturientų. Atrodo, turėtu-
me tik džiaugtis pasitikdami nau-
jusius mokslo metus, tačiau gan-
dų paskleista negerumo nuojauta
neapleidžia ir neskatina
optimizmo dėl mokyk-
los ateities.

M. Š. Atsisveikinda-
ma noriu padėkoti už
pokalbį ir baigti Jūsų iš-
sakyta nuomone, kad
Rimdžiūnų lietuviškoji
brangi ne tik vietos bei
viso Gervėčių krašto
lietuviams, bet ir vi-
siems mums, gyvena-
ntiems abipus Lietuvos
valstybinės sienos, o
taip pat ir viso pasaulio
lietuviams, kuriuos jun-
gia mūsų gimtasis lietu-
viškas žodis ir pastan-
gos jį išlaikyti ir puo-
selėti kaip vienintelį ir
patį brangiausią turtą,
perduodamą iš kartos į
kartą. Bent vieno lietu-
viškos židinio praradi-
mas skausmu atsilies

mums visiems. Linkiu, kad nei
jums nei mums visiems to netektų
patirti. O prie šios temos dar su-
grįšime ir Rimdžiūnų lietuviško-
sios likimu domėsime ir toliau
bei informuosime savo skaitytojus
plačiau.

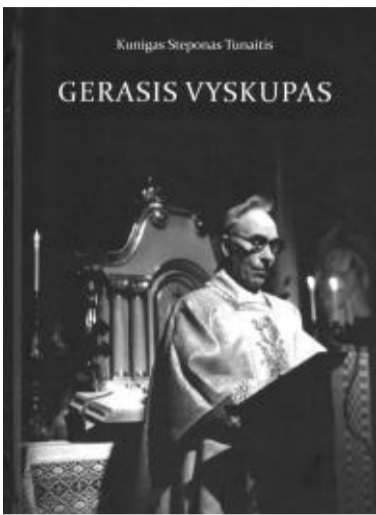
2016, rugpjūčio 26-oji

Kalbėjosi **Marija Šaknienė**
Gudija, Rimdžiūnai

Mokytoja Liuda Dymčenko savo namų kie-
me prie gėlyno.
Autorės nuotr.

Susipažinkime su nauja knyga

Lietuvos knygų pasaulis praturtėjo dar viena puikia knyga – kunigo Stepono Tunaičio leidiniu „Gerasis vyskupas“, kuri rugpjūčio 27 dieną buvo gražiai pristatyta Druskininkų šv. apaštalo Baltramiejaus (Ratnyčios) parapijos bažnyčioje. Knygos sutiktuose dalyvavo pats jos sudarytojas ku-

nigas Steponas Tunaitis, parapijos klebonas Žydrius Kuzinas, žurnalistai Bernardas ir Marija Šakniai, padėję kunigui rinkti medžiagą knygai, gausus būrys parapijiečių. Renginį vedė mokytoja lituanistė Izabelė Ūsienė. Apie knygą, skirtą šviesaus atminimo vyskupui Juozapui Tunaičiui minintis pasidalijo ir parapijos leidinio „Žodis“ redakcijos nariai mokytojos Zita Aleksionienė, Julė Bliūdžiuvienė, Kristina Šamatovič, medikas ir poetas Jonas Tertelis bei kiti dalyviai. Kalbėjęs kunigas Žydrius Kuzinas sakė, kad knygos pavadinimas tiesiog atėjo iš paprastų žmonių lūpų, kurie Juozapo Tunaičio kitaip nė nevadino, tik geruoju vyskupu. Mokytoja lituanistė Julija Bliūdžiuvienė sakė tikinti, kad ši knyga pasklis po Lietuvą kaip ir jos skleidžiamas gerumas. Ir iš tiesų, vos iš spaudos išėjusi knyga baigia ištirpti, kiekvienas, išgirdęs

apie jos pasirodymą, nori ją įsigyti, nes joje didžios sielos, neeilinės asmenybės vyskupo Juozo Tunaičio gyvenimo ir tarnystės Viešpačiui esminiai faktai, kruopščiai surinkti ir sudėlioti jo pusbrolio Stepono Tunaičio. Jaudinančiomis, nuoširdi buvo vyskupo Juozo Tunaičio žemiška kelionė, mylėjo jis Lietuvą ir jos žmones, taip pat ir etninių žemių lietuvius, likusius už valstybės sienos. Pateikiame ir jums, mielieji skaitytojai, ištrauką iš šios knygos – tai „Gervėčių“ klubo pirmininko Alfonso Augulio atsiminimus „Brangus ir savas Gervėčių kraštui“ bei jo nuotrauką iš vyskupo susitikimo su gervėtiškiais.

„LG“

Knygos sutiktuose Šv. apaštalo Baltramiejaus bažnyčioje Druskininkuose, iš kairės – kunigas Žydrius Kuzinas, Izabelė Ūsienė, žurnalistas Bernardas Šaknys ir kunigas Steponas Tunaitis.

Marijos Šaknienės nuotr.

Brangus ir savas Gervėčių kraštui

Alfonso Augulis, „Gervėčių“ klubo pirmininkas

Gervėčių kraštas gyvas ir lietuviškas. Daug šimtmečių mūsų protėviai gynė gražuolį Gervėčių kraštą – senosios Lietuvos deimantą. Nepasisekė nei carinei Rusijai, nei godžiai Lenkijai, atplėšusiai sostinę Vilnių su senosios Lietuvos kaimais ir miesteliais nuo Lietuvos.

Visada branginome tuos, kurie rūpinosi mūsų kraštu, kaip įmanydami rėmė, padėjo saugoti lietuvių ir tikėjamą. Jų tarpe buvo ir vyskupas Juozas Tunaitis, bičiulis ir bendramintis mūsų krašto kunigo iš Miciūnų kaimo Julijono Steponavičiaus.

Tai Juozas Tunaitis rūpinosi, kad sovietinės valdžios nuosprendis būtų atšauktas ir J. Steponavičius grąžintas į Vilnių iš tremties Žagarėje. Lietuvos nepriklausomybės metais vyskupas J. Tunaitis tapo J. Steponavičiaus augziliaru.

mybės metais vyskupas J. Tunaitis tapo J. Steponavičiaus augziliaru.

Daugelį kartų vyskupas Juozas Tunaitis lankėsi Gervėčiuose, kur susitikdavo su lietuviškų kaimų bendruomene, aukojo šv. mišias bažnyčioje. Dar kunigaudamas Šv. Mikalojaus bažnyčioje, visada maloniai sutikdavo atvykusius gervėtiškius. Ši vienintelė Vilniuje lietuviška bažnyčia visais, o ypač Lenkijos okupacijos laikais, buvo tapusi tikinčiųjų prieglobščiu, čia saugodavo savo bažnytinės vėliavas su lietuviškais užrašais. O ir tapęs vyskupu Vilniaus arkikatedroje kasmet aukodavo Šv. Mišias už Gervėčių kraštą, jo žmones. Tai buvo mūsų šventovė ir labai džiaugėmės, kai vyskupas J. Steponavičius įteisino lietuviškas pamaldas šioje šventovėje. O Juozas Tunaitis visa jėga gynė šią nuostatą, neleisdamas jokioms jė-

goms pažeisti įvestos tvarkos.

Vyskupui J. Tunaičiui dėkingi ir baltarusiai kunigai, kuriems vyskupas padėdavo siekti pamaldų baltarusių kalba. Jis gerbė ir mylėjo visus žmones, kaip jis sakdavo, „Dievo vaikus“.

Man daugelį kartų teko asmeniškai patirti vyskupo gerumą, nuoširdumą ir tikrą rūpestį Gervėčių kraštu, jo Švč. Trejybės bažnyčia. Tylus, paslaptinis, nuoširdžiai tikintis. Jo pasaulis buvo nepaprastai tyras, gražus. Pažįstu dešimtis žmonių, kurie J. Tunaičio dėka grįžo prie bažnyčios, Dievo. Gervėčių parapijos Pelegrindos kaimo menininkė, kovojusi sovietmečiu už bažnyčią, Julė Karmazienė dažnai vykdavo į Vilnių ir meldavosi Šv. Mikalojaus bažnyčioje, klausydavosi pamokslų, kalbėdavosi su kunigu J. Tunaičiu, o grįžusi namo perduo-

Vyskupas Juozas Tunaitis gervėtiškių tarpe. Alfonso Augulio nuotr.

davo kaimynams „šventąją dvasią“, kurią gaudavo toje lietuviškoje bažnyčioje.

Esu dėkingas kunigui Steponui Tunaičiui, sumaniusiam surinkti savo pusbrolio vyskupo paliktus šioje žemėje pėdsakus ir juos sudėti į knygą. Knyga bus ne tik pa-

minklas Vyskupo atminimui, bet ir mokys doros, tikėjimo mūsų tautą, neš tikėjimo šviesą į kiekvienus namus, kuriuos tik pasieks, sės tikėjimą kiekvienoje širdyje.

2016 m. vasario 22 d.

Švenčionių krašto darbščioji bitelė

Rugpjūčiui sparčiai riedant į pabaigą į „Švenčionijos“ klubo pirmininkės Gražinos Banevičienės namus pasibeldė neeilinis gimtadienis, kurio artėjimo per veiklos gausą, jubiliatę, regis, nė

nepastebėjo. Kaip ji pati pasakoja, „Gimiau Krikonių kaime, Ignalinos rajone, prieš šešias dešimtis metų. Kai sukako šešeri, atsikraustėme į tėvelio tėviškę – Želabų kaimą Švenčionių rajone. Čia 1974 metais baigiau Švenčionių Zigmo Žemaičio vidurinę mokyklą. Dar besimokydama vidurinėje vasaros metu ir metus laiko po jos dirbau Reškutėnų kaimo kultūros namuose meno vadove. Vilniaus universiteto filologijos fakultete metus studijavau vokiečių kalbą. 1976 metais įstojau į tarnybą Vidaus reikalų sistemoje, kur išstarnavau beveik 33 metus. 1984 metais baigiau Vilniaus universiteto teisės fakultetą ir įgijau teisininko kvalifikaciją. Nuo 2008 m. esu Vidaus reikalų pensininkė. Užauginau dvi dukras, mane džiugina trys anūkėliai: 13, 2,5 ir 1,5 metų čiauškučiai. Ketvirtasis jau pake-

liui, turėtų ateiti į mūsų šeimą žiemą.

Nuo 2008 metų įsitraukiau į Medardo Čoboto trečiojo amžiaus universiteto veiklą, 2013 m. vasarą dalyvavau tarptautiniame Grundtvig senjorų savanorystės projekte „Nė dienos be veiklos“ – Feraros mieste, Italijoje.

Dalyvauju asociacijos „Švenčionijos klubas“ veikloje, į kurią mane atvedė jau į amžinybę iškeleliavęs kraštietis tvėrečėnas Kanaudoje gyvenęs Bronius Saplys. Jo dėka susipažinau su tuomete „Švenčionijos klubo“ pirmininke Vanda Gumauskiene ir pradėjau lankytis klubo renginiuose. 2015 metais buvau išrinkta šio klubo pirmininke. Bendraujame su kitais kraštiečių klubais, ypač šiltai ir draugiškai su rokiškėnais, zarasiškiais, gervėtiškiais, Vilniaus žemaičiais. Mūsų rėmėjas – Vilniaus

įgulos karininkų ramovė, kuri parūpina patalpas kraštiečių renginiams, o jos vadovas Gaudentas Aukštikalnis negaili gerų patarimų bei pagalbos juos organizuojant.

2015 m. rugsėjo mėnesį vykusiam etnografinių regionų festivalyje Pūčkorių parke pasodinome po obelaitę, simbolizuojančią Lietuvos regionus, kurią pasižadėjome prižiūrėti. Šių metų pavasarį kai kurių regionų obelaitės jau pražydo.

Artimai bendraujame su Mielaigėnų kaimo bendruomene, dalyvaujame jų renginiuose.

2016 m. birželio 17 d. Vingio parko lauko kavineje „Lakštingala“ vyko jau tradicine tapusi Aukštaičių gegužinė, kurioje dalyvavo Švenčionių rajono meras Rimantas Klipčius su žmona Jovita, svečius linksmo Adučiškio kaimo kapela. 2016 m. liepos mėnesį dalyvavome jubiliejiniame Švenčionių miesto gimtadienyje „Švenčionims – 530“.

Švenčionijos klubas šiais metais skaičiuoja jau 25-tuosius metus. Gera būti bendraminčių, kraštiečių tarpe, klausytis savos gražios, nepakartojamos aukštaitiškos šnektos, džiaugtis kiekviena diena. Tik, gaila, kad mūsų gretos retėja.“

Dėkojame ponai Gražinai už nuoširdų, šiltą pokalbį ir sveikinimą su prasmingu, svarių jubiliejumi, linkėdami ilgų, šviesių laimingų metų, mielos, širdžiai brangios veiklos, bičiulių ir artimųjų šilumos ir palaikymo visuose darbuose, šviesaus aukštaitiško optimizmo. Tenepavargsta plakti tavoji šilta širdis, tenenuilsta darbščiosios rankos, mieloji Gražina, tedžiugina Tave vaikai ir anūkai ir žydi pačios gražiausios lietuviško darželio rugpjūčio mėnesio gėlės. Būk laiminga!

Tarptautinis „Gervėčių“ klubas, „Lietuvių godos“ Marijos Šaknienės nuotr.

